

Tekninen muutos kohdan Käsittelyvaihe
toiseen kappaleeseen

Asia

Suositus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut hallinnollista yhteistyötä, petosten torjuntaa ja saatavien perintää arvonlisäverotuksen alalla koskevan Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen muuttamisesta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 26.4.2022 suosituksen neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta aloittamaan neuvottelut hallinnollista yhteistyötä, petosten torjuntaa ja saatavien perintää arvonlisäverotuksen alalla koskevan Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan välisen sopimuksen muuttamisesta, COM(2022) 166 final.

Neuvotteluvaltuuksien myöntäminen saattaa edetä EU:n tasolla nopeasti.

Suomen kanta

Valtioneuvosto suhtautuu neuvotteluvaltuuksien myöntämiseen myönteisesti.

Suositukseseen sisältyy ainoastaan komissiolle annettava valtuutus aloittaa neuvottelut Norjan kanssa. Sopimuksen sisältö määrittyy tarkemmin neuvottelujen kuluessa yhteistyössä neuvoston veroasiainryhmän kanssa.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin ja Norjan kuningaskunnan (jäljempänä Norja) välinen sopimus hallinnollisesta yhteistyöstä, petosten torjunnasta ja saatavien perinnästä arvonlisäverotuksen alalla (jäljempänä yhteistyösopimus) tuli voimaan syyskuussa 2018. Sopimus antaa EU:n jäsenvaltioille ja Norjalle mahdollisuuden tehdä yhteistyötä ja avustaa toisiaan arvonlisäverosaatavien perinnässä tavalla, joka on samanlaista kuin jäsenvaltioiden hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 904/2010 (jäljempänä hallinnollisen yhteistyön asetukset) ja keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin 2010/24/EU nojalla tekemä arvonlisäveropetosten torjuntaa koskeva yhteistyö.

Hallinnollisen yhteistyön asetukseen on tehty myöhemmin muutoksia ja siihen on lisätty uusia hallinnollisen yhteistyön välineitä (jäljempänä yhteistyövälineet), erityisesti asetusten (EU) N:o 904/2010 ja (EU) 2017/2454 muuttamisesta hallinnollista yhteistyötä

arvonlisäveron alalla tehostavien toimenpiteiden osalta annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2018/1541 (jäljempänä muutosasetus). Uusia välineitä ovat muun muassa Eurofisc-verkoston tehostaminen, tietojen yhteinen käsittely ja analysointi sekä yhteisesti tehtävät hallinnolliset selvitykset, muiden EU:n lainvalvontaelinten (Europol, OLAF) kanssa tehtävä yhteistyö sekä tuontia ja ajoneuvoja koskevien tietojen jakaminen. Lisäksi käyttöön on otettu mahdollisuus hyödyntää muita tietojenvaihtomenetelmiä kuin vakiolomakkeita.

Yhteistyösopimuksen 41 artiklan 5 kohdassa määrätään muodollisuuksista silloin, kun sopimuksen osapuoli haluaa sopimuksen tarkistamista. Kyseinen osapuoli tekee tällöin ehdotuksen sekakomitealle, joka antaa suosituksia erityisesti neuvottelujen aloittamiseksi osapuolten kansainvälisiä neuvotteluja koskevien sääntöjen mukaisesti.

Sekakomitean vuoden 2021 marraskuussa pidetyssä kokouksessa Norja esitti pyynnön sopimuksen täydentämisestä ja muuttamisesta, jotta äskettäin käyttöön otetut yhteistyövälineet (muiden tietojenvaihtomenetelmien kuin vakiolomakkeiden käyttö, yhteisesti tehtävät hallinnolliset selvitykset ja Eurofiscin puitteissa toteutettavat jatkotoimet) otettaisiin huomioon. Lisäksi viittaukset yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 95/46/EY tulisi korvata viittauksella luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2016/679.

Norja on osallistunut aktiivisesti useimpiin Eurofiscin työaloihin. Jos sopimusta muutettaisiin lisäämällä siihen edellä mainitut uudet yhteistyövälineet, yhteistyö ja petostentorjunta tehostuisivat, mikä toisi lisäarvoa molemmille sopimuksen osapuolille. Arvonlisäverotusta koskevan hallinnollisen yhteistyön tehostaminen kolmansien maiden kanssa on yksi toimista, joka on mainittu Euroopan komission elpymisstrategian tueksi antamassa oikeudenmukaista ja yksinkertaista verotusta koskevassa vuoden 2020 toimintasuunnitelmassa (COM(2020) 312 final). Lisäksi on huomattava, että Norjan kanssa käytävät neuvottelut kattaisivat jo voimassa olevat ja jäsenvaltioiden hallinnollisen yhteistyön asetuksen perusteella soveltamat yhteistyövälineet.

Norja toimitti luonnoksen sekakomitean päätökseksi vuoden 2021 marraskuussa pidetyssä kokouksessa ja ehdotti neuvottelujen aloittamista sopimuksen muuttamiseksi. Kyseinen luonnos ei sido komissiota ja se tullaan hyväksymään kirjallisella menettelyllä sen jälkeen, kun neuvosto on valtuuttanut komission aloittamaan neuvottelut sopimuksen muuttamisesta. Neuvoston verotustyöryhmä pidetään ajan tasalla neuvottelujen etenemisestä prosessin ajan ja sitä kuullaan neuvottelujen tuloksista.

Komission asiakirjan liitteen (neuvotteluohjeet) mukaan neuvotteluilla olisi oltava seuraavat kaksi tavoitetta. Ensimmäisen tavoitteen mukaan jäsenvaltioiden käyttöön annettaisiin mahdollisuuksien mukaan ja siinä määrin kuin se on tarpeen uusia Norjan kanssa käytettäviä yhteistyövälineitä, jotka vastaavat hallinnollisen yhteistyön asetuksella ja muutosasetuksella käyttöön otettuja välineitä. Uusista hallinnollisen yhteistyön välineistä muiden EU:n lainvalvontaelinten kanssa tehtävä yhteistyö sekä tuontia ja ajoneuvoja koskevien keskeisten tietojen jakaminen eivät olisi hyödyllisiä jäsenvaltioiden ja Norjan välisessä yhteistyössä. Tämän mukaisesti neuvotteluissa olisi käsiteltävä erityisesti tietojenvaihtoa muilla menetelmillä kuin vakiolomakkeilla, yhteisesti tehtyjä hallinnollisia selvityksiä ja Eurofiscin jatkotoimia. Toisena tavoitteena olisi päivittää direktiiviä 95/46/EY koskevat viitteet viittauksella asetukseen (EU)

2016/679. Neuvottelut eivät saisi johtaa siihen, että Norjalla olisi pääsy jäsenvaltioiden tietokantoihin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT-sopimus) 218 artiklan 3 kohtaan. Sen mukaan komissio esittää suosituksia neuvostolle, joka tekee päätöksen, jolla annetaan lupa aloittaa neuvottelut. Artiklan 8 kohdan 2 alakohdan mukaan neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti, jos sopimus koskee alaa, jolla unionin säädöksen antaminen edellyttää yksimielisyyttä. SEUT-sopimuksen 113 artiklan mukaan liikevaihtoveroja, valmisteveroja ja muita välillisiä veroja koskevan lainsäädännön hyväksyminen edellyttää jäsenvaltioiden yksimielisyyttä. Valtioneuvoston kanta vastaa komission näkemystä oikeusperustasta.

Solmittava sopimus kuuluisi komission mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan. SEUT-sopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätään, että unionilla on yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus, kun sopimuksen tekemisestä on säädetty lainsäätämisjärjestyksessä hyväksytyssä unionin säädöksessä tai kun tämä on välttämätöntä, jotta unioni voi käyttää sisäistä toimivaltaansa, tai siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sopimus voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden soveltamisalaa, jos se koskee aloja, joilla on toteutettu yhdenmukaistamissäännöksiä.

Komissio mukaan neuvoston muutosasetuksella käyttöön otettujen uusien yhteistyövälineiden sisällyttäminen sopimukseen kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan. Direktiiviä 95/46/EY koskevien viittausten korvaaminen viittauksilla asetukseen (EU) 2016/679 voitaisiin tehdä sekakomiteassa yhteistyösopimuksen 41 artiklan nojalla. Päivitys voidaan kuitenkin ottaa esille myös aloitettaessa sopimustekstin muuttamista koskevat neuvottelut.

Komission mukaan sopimuksen muutokseen sisällytettävät yhteistyövälineet ovat suhteellisuusperiaatteen mukaisia. Ne eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen yhteisen kehityksen luomiseksi EU:n ja Norjan väliselle hallinnolliselle yhteistyölle arvonlisäverotuksen alalla. Sopimuksen muutoksen myötä jäsenvaltioiden viranomaiset voivat tehdä yhteistyötä Norjan veroviranomaisten kanssa samalla tavalla kuin ne tekevät EU:ssa keskinäistä yhteistyötä EU:n säännösten nojalla.

Valtioneuvoston kanta vastaa komission näkemystä sopimuksen kuulumisesta unionin yksinomaiseen toimivaltaan ja suhteellisuusperiaatteesta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei ole vielä käsitelty neuvoston verotyöryhmässä.

Euroopan parlamentin ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausuntoja ei ole annettu.

Kansallinen valmistelu

Asiasta on kuultu Verohallintoa.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Komission asiakirjan mukaan ehdotuksella ei olisi vaikutuksia EU:n talousarvioon. Suositukseen sisältyy ainoastaan neuvoston antama valtuutus aloittaa neuvottelut Norjan kanssa. Suosituksen tulos ei olisi uusi säädös.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2022) 166 final
8461/22 FISC 104
8461/22 ADD 1

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/ Risto Sakki, sähköposti: risto.sakki@gov.fi, puhelin: 0295 530294

EUTORI-tunnus

EU/2022/0488

Liitteet**Viite**

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
